

Nr 340.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av kronan tillhörigt markområde i Ljungbyhed; given Stockholms slott den 12 oktober 1945.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande statsrådet hemställt.

GUSTAF.

Per Edwin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 oktober 1945.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför statsrådet Sköld i egenskap av särskild förordnad föredragande följande.

I skrivelse den 24 augusti 1943 hemställde Riseberga kommun, att ett kronan tillhörigt och av dåvarande flygkrigsskolan, numera krigsflygskolan, disponerat obebyggt markområde om cirka 17 980 kvadratmeter i Ljungbyhed — å en framställningen bifogad kartsnittsbetecknat ABGH — måtte utan ersättning överlätas till kommunen med äganderätt. Kommunen hade för avsikt att å området uppföra ny skolbyggnad (Ljungby skola). Sedan chefen

för flygkrigsskolan meddelat flygförvaltningen, att området utan olägenhet kunde avstås samt området av distriktslantmätare värderats till 1 krona per kvadratmeter, meddelade flygförvaltningen kommunen, att ämbetsverket icke hade något att erinra mot att området avstodes men att så — om ersättning ej skulle utgå — icke torde kunna ske utan riksdagens medgivande.

I skrivelse den 5 mars 1944 hemställde härefter kommunen hos Kungl. Maj:t, att området för angivna ändamål måtte utan ersättning överlåtas till kommunen. Sedan framställningen remitterats till flygförvaltningen, meddelade ämbetsverket kommunen, att ämbetsverket ej ansåge sig kunna tillstyrka, att området avstodes utan ersättning. En för såväl kronan som kommunen lämplig lösning av skoltomtsfrågan vore emellertid, att området utan ersättning upplåtes till kommunen med nyttjanderätt under högst 50 år. Kommunen borde härvid träffa uppgörelse med kronans arrendator till viss del av området. Kommunen har anslutit sig till detta förslag samt till flygförvaltningen ingivit bevis, att arrendatorn förbundit sig att, därest kommunen till kronan utgäve ersättning med 2 000 kronor, avstå från arrenderätten.

Flygförvaltningen har i utlåtande den 23 november 1944 anfört i huvudsak följande.

Med hänsyn till att befolkningen å orten till icke oväsentlig del utgjordes av flygvapnet tillhörig personal ansåge ämbetsverket det ligga i flygvapnets intresse, att kommunens behov av skoltomt tillgodosåges genom tillhandahållande av kronan tillhörig mark. Enär chefen för krigsflygskolan förklarat, att området utan olägenhet kunde avstås samt ämbetsverket ej för egen del vore i behov av området, hade ämbetsverket ej något att erinra mot en nyttjanderättsupplåtelse under angivna villkor. Till en dylik upplåtelse syntes — i motsats till den tidigare ifrågasatta äganderättsöverlåtelsen — riksdagens medgivande icke erforderligt.

Statskontoret har i utlåtande den 29 december 1944 framhållit i huvudsak följande.

Vissa betänkligheter måste otvivelaktigt uppkomma beträffande lämpligheten av att för så lång tid som 50 år avhända kronan förfoganderätten till ett markområde, om vars framtida behövlighet för kronan oklarhet syntes råda. Statskontoret ville likväl ej motsätta sig den av flygförvaltningen förordade lösningen. Däremot kunde statskontoret ej ansluta sig till flygförvaltningens uppfattning, att en dylik benefik upplåtelse med nyttjanderätt skulle kunna äga rum utan riksdagens medverkan. Upplåtelsen kunde ej verkställas med stöd av det av riksdagen enligt skrivelse 1944: 98 Kungl. Maj:t lämnade bemyndigandet att, bland annat, upplåta kronomark (jfr SFS 1944: 131). I detta sammanhang finge statskontoret hänvisa till propositionen 1942: 241 (skrivelse nr 388) angående av Kungl. Maj:t begärt bemyndigande att försälja viss kronan tillhörig fast egendom m. m., vari närmare redogörelse lämnats dels för hittillsvarande principer i fråga om sådan försäljning, dels för framlagda förslag till enhetliga grunder för försäljning och upplåtelse av fast kronoegendom i allmänhet. Principen för ersättningsens bestämmande hade därvid angivits vara, att full ersättning skulle utgå. Dock skulle upplåtelser för allmän väg eller järnväg alltför kunna ske utan ersättning (s. 40). Några benefika överlåtelser eller tidsbegränsade upplåtelser av kronomark i andra fall berördes ej i propositionen och torde inte heller innefattas i det

Kungl. Maj:t av riksdagen genom skrivelsen 1942:388 lämnade bemyndigandet. Enligt statskontorets mening borde Kungl. Maj:t sålunda, för den händelse flygförvaltningens förslag ansåges godtagbart, underställa frågan riksdagen för prövning och godkännande.

Vid ärendets beredning inom försvars- och finansdepartementen uppmärksammades, att det till upplåtelse ifrågasatta området var större än som kunde vara behövt med hänsyn till den avsedda användningen. Härjämte framhölls, att skäligt vederlag borde utgå för upplåtelsen dock under beaktande att det även ur försvarets intresse vore önskvärt, att upplåtelse komme till stånd. Med anledning härav anmodades flygförvaltningen att upptaga förhandlingar med kommunen.

Härefter har *flygförvaltningen* i skrivelse den 24 maj 1945 anført i huvudsak följande.

Kommunen önskade numera förvärva området allenast med äganderätt. Beträffande områdets storlek hade kommunen framhållit, att området i dess helhet vore erforderligt. Man avsåge nämligen att uppföra — förutom en modern skolbyggnad för 200—250 barn — en till skolan hörande fristående gymnastikbyggnad, eventuellt med folkbad i källarvåningen, samt en likaledes friliggande tandklinik för Riseberga och Färingtofta kommuners tandvårdsdistrikt. Vidare måste inom området avsättas avsevärda utrymmen för lekplaner, cykelställ och skyddsplanteringar. Ett till ett pris av 65 öre per kvadratmeter tidigare utbudet område vore numera försålt och stode ej längre till buds.

Flygförvaltningen hade sålunda icke kunnat träffa någon överenskommelse med kommunen enligt de av Kungl. Maj:t uppdragna riktlinjerna. Däremot hade förhandlingarna resulterat i ett förslag till avtal om försäljning av området för 9 000 kronor, varvid köpeskillingen enligt de grunder, som borde tillämpas vid beaktande av kronans intresse av försäljningen, nedsatts till hälften av vad eljest bort begäras. Genom att i avtalet intagits bestämmelser om återköpsrätt för kronan enligt lag den 20 juni 1924 om återköpsrätt till fast egendom torde tillräckliga garantier föreligga för att området icke komme att användas annorledes än för skoländamål och att det ekonomiska bidrag, som kommunen erhöle genom att köpeskillingen understegte områdets uppskattade värde, icke kunde av kommunen tillgodogöras för annat ändamål. Köpeavtalet, som jämväl innebure, att kommunen skulle svara för uppgörelsen med nyttjanderättshavare, hade godkänts av kommunalfullmäktige i Riseberga kommun.

I anslutning härtill har flygförvaltningen — med överlämnande av köpekontrakt — hemställt, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga ämbetsverket att i enlighet med kontraktet sluta avtal om försäljning för 9 000 kronor av ifrågasvarande område om cirka 17 980 kvadratmeter.

Av det anförda framgår att den flygvapnets delfond av försvarets fastighetsfond tillhörande mark i Ljungbyhed, som enligt föreliggande förslag skulle säljas för användning som skoltomt m. m., icke erfordras för flygvapnets räkning. Någon användning av marken för annat statligt ändamål kan icke nu förutses. Med hänsyn härtill synes intet vara att erinra mot att marken försäljes till kommunen för skoländamål. Den föreslagna köpeskillingen, 9 000 kronor, synes med hänsyn till omständigheterna skälig, och

Föredraganden.

även villkoren i övrigt torde kunna godtagas. I kontraktet bör dock föreskrivas, att kommunen skall svara jämväl för alla stängsel- och dylika kostnader. Köpeskillingen torde över titeln övriga kapitalmedel tillföras investeringsstaten för försvarets fastighetsfond.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

medgiva, att förutnämnda område må försäljas till Riseberga kommun för en köpeskillning av 9 000 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som i det föregående av mig angivits.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Berglund.